

14055 - İnsanların Dine İhtiyaçları

Soru

İnsanlar neden dine ihtiyaç duyar? İnsanların hayatlarını düzenlemek için yasalar yetmiyor mu?

Detaylı cevap

İnsanın dine olan ihtiyacı, hayatın diğer zaruri ihtiyaçlarından daha fazla önem taşır. Çünkü insanın Allah'ın razı olduğu ve olmadığı durumları bilmesi, faydasını sağlayacak ve zararını savuşturacak hareketlerde bulunması gerekir. Faydalı ve zararlı fiilleri birbirinden ayıran şey şeriattır. Şeriat, Allah'ın yaratıklarındaki adaleti ve kulları arasındaki nurudur. İnsanlar, yapacakları ve yapmayacakları arasında ayırım yapan bir şeriat/kanun olmadan yaşayamazlar.

Bir insanın iradesi varsa ne istediğini bilmesi gerekir. İsteddiği bu şey faydalı mı, zararlı mı? Bu bu şey onu islah mı ediyor yoksa onu bozuyor mu? Tüm bu sonuçları bilmesi gerekir.

Bazı insanlar bunu fıtratıyla bilir, bazıları ise onun çıkarım ve delil getirerek akıllarıyla öğrenir. Bazıları da peygamberlerin kendilerine açıklaması ve onlara göstermesiyle öğrenirler. (El Tedmuriye, Şeyhulislam İbn Teymiye s. 213-214. Miftah Dar Saade c. 2 s. 383)

Ateist materyalist öğretiler ne kadar güçlü ve süslü olursa olsun, fikir ve teori sayısı ne kadar artarsa artsın; kişi ve toplumların hak dine olan ihtiyacını karşılayamayacak, ruh ve vücudun gereklerini de yerine getiremeyecektir. Daha doğrusu, birey bunların içine her daldığında; kendisine güven vermediklerinden, susuzluğunu gidermediklerinden ve hak din dışında bundan kaçışın bulunmadığından tamamen emin olur. Ernest Renan diyor ki: "Sevdiğimiz her şeyin yok olması mümkündür; Akli, bilimi, sanayiye kullanmanın sona ermesi de mümkündür. Ancak dindarlığın silinmesi mümkün değildir, aksine öyle kalacaktır... İnsanı dünya hayatının iğrenç dar boğazlarına hapsedmek isteyen materyalist

öğretinin geçersizliğine karşı güçlü bir delil olarak var olacaktır.” Kaynak: el Din, Abdullah Draz s. 87

Muhammed Ferid Vecdi şöyle der:

“Dindarlık fikrinin yok olması mümkün değildir çünkü nefsin en yüksek eğilimi ve duygularının en yoğun tarafını temsil eder. Ben, insanı yücelten bir eğilimden bahsetmiyorum bile. Elbette bu eğilim artacaktır. Dindarlığın mahiyeti, güzeli ve çirkini kavrayacak akıl sahibi olduğu sürece insanı takip edecektir. Bu fitrat, farkındalığın yüksekliği ve bilgisinin artması nispetinde onda artacaktır.” (Kaynak: el Din, Abdullah Draz s. 87)

Bir kimse Rabbinden uzaklaştığında, bilincinin yüksekliği ve ilim ufkunun genişliğine rağmen Rabbinin büyüklüğü hakkında ne kadar cahil olduğunu anlar. O’na karşı görevini, nefsinin iyi-kötü, mutlu-mutsuz yapan etkenler hususunda ne kadar bilgisiz olduğunu anlar. Astroloji, galaksiler, bilgisayar bilimleri, atom çekirdeği ve diğer bilimlerde ne kadar cahil olduğunu anlar. İşte bu durumda alim kibir ve gurur aşamasından çıkar, tevazu ve teslimiyete iner. Ve inanır ki tüm bu bilimlerin arkasında her şeyi bilen bir hikmet sahibi mevcuttur. Tabiatın arkasında kudretli bir yaratıcı vardır. Bu gerçekler, insaflı araştırmacıyı gayba iman etmeye, dine itaat etmeye yöneltir ve araştırmacı fitrat sesine kulak verir. Şayet insan bunlardan vazgeçerse fitratı bozulur ve hayvandan daha aşağı bir konuma düşer.

Özetle Allah’ın birliğine ve tevhidine itimat eden din ve şeriatına göre ibadet, hayat için zorunlu bir ihtiyaç olup insanda alemlerin rabbi olan Allah’a kul olmayı gerçekleştirir. Bununla mutluluğu gerçekleştirir, her iki dünyada şakavetten kurtulur. İnsanda teorik güç tamamlanır, bununla akli tatmin eden bilinç meydana gelir ve bu olmadan yüksek amaçlarını gerçekleştiremez.

Din, ruhun arınması ve vicdanın gücünün incilmesi için gerekli bir unsurdur. Asil duygular, dinde amaçlarını gerçekleştirecekleri zengin ve sonsuz bir alan bulur.

İradenin gücü tamamlanması için gerekli bir unsurdur. Ona en büyük motivasyonları sağlayarak umutsuzluk faktörlerine karşı en büyük direnç araçlarıyla siper eder.

Bunun üzerine şayet birisi şöyle derse: "İnsan tabiatı gereğince medenidir." Buna karşı şöyle dememiz gerekir: "İnsan fitratı gereğince dindardır". Çünkü insanın iki tür gücü vardır: Teorik bilimsel güç ve iradî bilimsel güç. İnsanın mutluluğu, ilmî ve iradî gücünün tamamlanmasına bağlıdır. İlmî gücün tamamlanması, ancak aşağıdaki hususları bilmekle mümkündür:

- 1-İnsanı yoktan var eden rızık veren ve tüm nimetlerle onu donatan yaratıcı Allah'ı tanımak.
- 2-Allah'ın isim ve sıfatlarını, bunların kulların üzerinde etkisini bilmek ve Allah'a karşı görevlerin farkında bulunmak.
- 3- Yüce Allah'a ulaştırın yolu bilmek.
- 4-İnsan ile bu yol ile arasında bulunan engel ve sorunları bilmek.
- 5-İnsanın kendini gerçek bir şekilde tanıması; neye ihtiyacı olduğunu, kendini düzelten ve bozan hususları bilmesi, özelliklerini ve kusurlarını bilmesi.

Bu beş bilinçle insan, ilmî gücünü tamamlar. İlmî ve iradî gücün tamamlanması Allah'ın kul üzerindeki haklarını gözetmekle; bunları samimiyetle, dürüstlükle, nasihat ve itaatle yerine getirmekle ve üzerinde buluna nimetlere şahit olmakla elde edilir. Bu iki gücü, Allah'ın yardımını dışında tamamlamanın hiçbir yolu yoktur. Çünkü insan, Allah'ın velilerini doğru yola hidayet ettiği hidayete muhtaçtır."

Doğru dinin, ruhun çeşitli güçlerine ilahi bir destek olduğunu öğrendikten sonra, din -aynı zamanda- toplumun koruyucu kalkanıdır çünkü insan hayatı, üyeleri arasındaki iş birliği olmadan var olamaz. Bu iş birliği, ancak onların ilişkilerini düzenleyen, görevlerini belirleyen, haklarını güvence altına alan bir sistem ile gerçekleşir. Kuralları ihlal etmekten caydıran, onu korumaya teşvik eden, ruhlarda huşu uyandıran ve korkuyu temin eden, kutsalların ihlal edilmesini engelleyen bu sistem; her bir otorite için vazgeçilmezdir. Peki nedir bu otorite? O yüzden diyorum ki: "Sisteme saygının sağlanmasında, toplumun

birliğinin sağlanmasında, sistemin istikrarının sağlanmasında, sistemdeki rahatlık ve huzurun yeniden tesis edilmesinde yeryüzünde dindarlığın gücüne eşit veya ona denk hiçbir güç yoktur.”

Bunun sırrı, insanın diğer tüm canlılardan farklı olarak hareketlerinin ve iradî eylemlerinin ne işitmenin ne de görmenin başarabileceği bir şey tarafından yönlendirilmesidir. Daha ziyade nefsi terbiye eden, uzuvları arındıran bir akide inancıdır. İnsan her zaman doğru ya da yanlış bir inançla yönlendirilir. İnancı doğruysa onda her şey düzelir, inancı bozursa onda her şey bozulur.

Akide ve iman, insan üzerinde zati gözetleyicilerdir. Bu ikisi insanların genelinde iki çeşittir:

- Erdemlik değerine, insanlık onuruna ve diğer soyut anlamlara olan inanç; sahip olduğu üstün nefisleriyle dışsal ve maddi cezai sonuçlardan muaf olsalar bile, gereklileri ihlal etmekten utandırır.

-Yüce Allah’a iman edip onun her şeyi gözetlediğine inanmak. Zira O, her gizli ve açığı bilir. Şeriatın gücü onun emir ve yasaklarından beslenir. O’ndan utanarak, O’nu severek ve O’ndan korkarak veya her ikisiyle duygular alevlenir. Şüphesiz bu tür inanç insanî nefisten daha güçlü bir otoriteye sahiptir. Nefis ve duygu değişiklerine karşı daha güçlü mukavemet gösterir. Avam ve bilinçli insanların kalbine daha hızlı nüfuz eder.

Bu nedenle insanlar arasındaki ilişkilerin hakkaniyet ve adalet kurallarına dayalı olmasını sağlamanın en iyi güvencesi dindir. Şüphesiz bu toplumsal bir zorunluluktur. Kalp vücut için ne ise din millet için odur. (Bakınız: el Din, s. 98- 102.)

Eđer genel olarak hak din bu konumda ise, peki neden bugün dünyada çok sayıda dinler ve mezhepler görüyoruz? Neden herkesin kendi diniyle sevinip ve ona bağlı kalıyor? İnsanoğlunu amacına ulaştırıran doğru din nedir? Ruh neyi arzuluyor? Hak dinin kriterleri nelerdir?